

NORSK **SIGRID UNDSET-DAGENE LILLEHAMMER**
LITTERATURFESTIVAL
30. MAI – 5. JUNI 2022

RAPPORT 2022

Stein Torleif Bjella / **BRITISK FOKUS** / Natasha Brown ^(UK) / Elin Cullhed ^(SE) / Sissel Gran / Jan Guillou ^(SE) / Abdulrazak Gurnah ^(UK) /
Niviaq Korneliussen ^(GL) / Jack Meggitt-Phillips ^(UK) / Dmitrij Muratov ^(RU) / Megan Nolan ^(IE) / **PEGASUS** / Maria Ressa ^(PH) / Sathnam
Sanghera ^(UK) / Ali Smith ^(UK) / Douglas Stuart ^(UK) / Carl Frode Tiller / Linn Ullmann / **YTRINGSFRIHET** / Hovland og Tomrens
britpoporkester / **FØLG MED PÅ LITTERATURFESTIVAL.NO**

INNHold

1 INNLEDNING.....	3
2 PROGRAM	5
2.1 Hovedprogrammet	4
2.3 PEGASUS – for barn og unge.....	18
3 FESTIVALEN I TALL	23
4 MARKEDSFØRING OG INFORMASJON.....	26
4.1 Frem mot festival	26
4.2 Under festival	28
5 ØKONOMI.....	30
6 SAMARBEID OG NETTVERK.....	31
6.1 Sponsorer og samarbeidspartnere	31
6.2 Nettverkssamarbeid.....	32
7 PÅ VEI MOT EN GRØNNERE FESTIVAL	33
8 FRIVILLIGE.....	35
9 UTFORDRINGER	37
10 OPPSUMMERING.....	37

1 - INNLEDNING

Onsdagslunsj i Søndre park, Foto: Jørgen Skaug

Endelig Festival i full skala

Det var med stor glede vi kunne gjennomføre et fullskala festivalprogram etter to år med pandemi. Forventningene var store, både blant publikum og forfattere og

samarbeidspartnere. Endelig skulle Lillehammer igjen syde av liv og litterær aktualitet i festivalens fulle bredde!

Det var historiske dimensjoner over Folkemøtet om ytringsfrihet, som festivalen arrangerte i samarbeid med World Expression Forum, GD og Musikk i Innlandet, da over rundt tusen publikummere fikk oppleve to nobelprisvinnere på Stortorget på Lillehammer: Nobelprisvinner i litteratur Abdulrazak Gurnah og fredsprisvinner Maria Ressa (Dimitrij Muratov måtte i siste liten avlyse sitt besøk til Lillehammer pga krigen i Ukraina).

Britisk fokus

Vi har fått mange positive tilbakemeldinger på festivalens britiske fokus i år. Etter Brexit, og på grunn av situasjonen i kjølvannet av pandemien, var det mer aktuelt enn noen gang å vise frem bredden i det britiske. Vi ville også vise den tette forbindelsene mellom Storbritannia og vår egen historie, politikk, og kultur, og hvordan Nordens forfattere er påvirket av og inspirert av den britiske litterære kanon og populærkultur. Mange fikk erfare at de er tettere knyttet til Storbritannia enn de kanskje hadde tenkt over, at det britiske for mange er viktigere for den norske identiteten og selvforståelsen enn vår egen norrøne kulturarv.

Det ble en god miks av britiske stjerneforfattere, helt nye stemmer og aktuelle nordiske forfattere. Nobelprisvinner Abdulrazak Gurnah, Ali Smith, Douglas Stuart, Natasha Brown og Sathnam Sanghera var blant de britiske gjestene på Lillehammer. Vår begeistring for britisk populærkultur, humor og fotball preget også programmet.

Ukrainsk program og boikott

Da krigen i Ukraina brøt ut og utviklet seg til et omfang og en brutalitet de færreste kunne forestille seg, ble det snart klart for oss at det var riktig og nødvendig å supplere det allerede programmerte britiske fokuset med et ukrainsk program. Vi gjennomførte et bredt program relatert til krigen, og i samarbeid med Samtiden inviterte vi blant annet til en egen ukrainsk kveld for å belyse hva ukrainske forfattere selv tenker om den nye, tragiske virkeligheten som omgir dem. Noen av Ukrainas viktigste stemmer: Serhij Zjadan, Sofia Andrukhovytsh og Serhij Plokhij var invitert. Zjadan og Andrukhovytsh valgte imidlertid å avlyse sine opptredener begrunnet av at festivalen også hadde to russere i programmet; nobelprisvinner Dimitrij Muratov og forfatter Kira Jamysj, som flere ganger har vært fengslet pga sitt systemkritiske arbeid og nå lever i eksil. Festivalen tok boikotten til orientering og uttrykte støtte til det ukrainske folk.

Den øvrige «ukrainske løypen» i programmet ble gjennomført som planlagt og ga festivalpublikummet en bred orientering og bakgrunnskunnskap om den tragiske situasjonen i Ukraina. At festivalen på kort tid evnet å ta opp i seg og reflektere krigssituasjonen bidro til å befeste og styrke festivalens posisjon som Nordens største og viktigste arena for litteraturformidling, ytringsfrihet og samfunnsdebatt.

Alt i alt ble nærmere 280 arrangementer gjennomført, 398 artister og nærmere 27 000 publikum gjestet festivalen. En del av festivalen har også vært tilgjengelig digitalt, med 41 arrangementer som ble strømmet og 6 podkastepisoder. Publikumstallet for den digitale festivalen var ca 1200. NRKs festivalsommer hadde to tv-sendinger og en radio-sending fra festivalen, med til sammen 60000 seere og lyttere.

Takk til frivillige, samarbeidspartnere og økonomiske støttespillere som har gjort det mulig å komme tilbake i fullt format etter to krevende festivalår – og som har bidratt til at vi igjen kunne formidle litteratur på nivå med våre aller beste år fra før pandemien.

Takk for i år og velkommen tilbake i 2023!

Hilsen festivaladministrasjonen

2 - PROGRAM

2.1 Hovedprogrammet

Norsk Litteraturfestival ser mot Storbritannia

Sentrale britiske forfattere som nobelprisvinner Abdulrazak Gurnah, Bookerprisvinner Douglas Stuart, Ali Smith, slampøet Joelle Taylor, Sathnam Sanghera, samt nye bejublete stemmer som Natasha Brown og Maddie Martimer var blant de britiske forfatterne som satte sitt preg på festivalen. I tillegg hadde vi en rekke programposter med fremstående forfattere og eksperter på Storbritannias litteratur, politikk, historie og samfunnsliv.

Norge og Storbritannia har dyrket politiske, geografiske og kulturelle bånd – i ytterkanten av «det europeiske», og de tette båndene har vært en sentral faktor i norsk moderne historie. Da vi fikk vår egen konge i 1905, fikk vi også en dronning fra det britiske kongehuset. De tette forbindelsene mellom det britiske og det norske kongehuset ble belyst av Tore Rem og Inger Merete Hobbeltstad med sine biografier om henholdsvis Kong Olav og Dronning Elizabeth.

I foredraget «Bruddet» med journalist og forfatter Yohan Shanmugratnam og fotograf Line Ørnes Søndergaard fikk vi en annerledes inngang til Brexit, gjennom fortellingen om byen Boston i Lincolnshire, der et overveldende flertall stemte for Brexit. Shanmugratnam og Søndergaard deltok i forkant av arrangementet på Lillehammer i festivalens Innlandsturné med arrangementer på Gran, Østre Toten, Gjøvik, Hamar, Ringsaker, Jevne gård og Gausdal bibliotek som ble en veldig fin oppkjøring til festivalen.

Et fullsatt Lillehammer Bibliotek med Abdulrazak Gurnah og Hans Olav Brenner. Foto Jørgen Skaug.

I salongsamtalen «London Calling» møttes et knippe Londonentusiaster og eksperter, Øivind Bratberg, Erik Mustad, Heidi Sævareid og Linn Stalsberg, for å snakke om situasjonen i London etter Brexit og pandemien.

I programmet «kan Labour bli great again» fikk publikum møte den britiske stjernejournalisten og forfatteren Sathnam Sanghera i samtale med Øivind Bratberg og Erik Mustad om Labour og venstresida i Storbritannia, og i samtalen mellom Bratberg og Hans Olav Lahlum fikk vi være med på en spennende og lærerik reise i vår tids politiske historie gjennom Storbritannias statsministere.

For å forstå Storbritannia i dag er det nødvendig å kjenne til Storbritannias fortid som imperiemakt. I programmet «Imperieland» argumenterte Sathnam Sanghera for at dersom britene ønsker å forstå seg selv som nasjon, er det nødvendig å konfrontere fortida si. Han fortalte hvordan britiske myndigheter og institusjoner skyr temaet. Postkolonialismen er et av de mest brennbare temaene i britisk samtidslitteratur, og ble belyst gjennom en rekke programposter i løpet av festivalen. Ikke minst gjennom møte med nobelprisvinner Abdulrazak Gurnah, som er en av verdens aller fremste postkoloniale forfattere.

Publikum fikk møte nobelprisvinneren på flere ulike arrangement, blant annet i samtale med Hans Olav Brenner, i samtale med den britiske debutanten Natasha Brown på Litterær festaften i Maihaugssalen og på Folkemøte om ytringsfrihet på Stortorget. Festivalens egen podkast, Lesesirkelen, med Pedro Carmona-Alvarez, Kaja Schjerven Mollerin og Tone Selboe, hadde livesamtale om Gurnahs siste roman, Etterliv, som litterært forspill til festivalen.

Vi fikk innblikk i våre forfatters forhold til den britiske kanon gjennom Rune Christiansens foredrag om britisk krimlitteratur, Kaja Schjerven Mollerin om Roald Dahl, Inger Merete Hobbestad om Shakespeare og Brit Bildøen om Virginia Woolf, og Tore Rem holdt foredraget «Da Ibsen ble engelsk».

Ali Smith og Linn Ullmann i samtale. Foto: Jørgen Skaug

Med sitt særegne, skarpe og humoristiske blikk på samtiden engasjerte Ali Smith et stort, dedikert publikum, både med sitt hovedforedrag, i samtaler med kollega Linn Ullmann og med sin norske oversetter Merete Alfsen. Et stort publikum fikk også møte Bookerprisvinner Douglas Stuart, på Skeiv festaften og senere i samtale med biskop Kari Veiteberg.

De nye britiske stemmene møtte norske kollegaer om litterære tendenser og samfunnsspørsmål i sine respektive bøker og land. Natasha Brown snakket med Camara Lundestad Joof om språk og makt og rasismens ulike uttrykk. Debutant Maddie Mortimer møtte den norske debutanten Ninni Nyhus til en samtale om språk og kroppens mysterier. Irske Megan Nolan, bosatt i London, snakket med norske forfatterkollega Gine Cornelia Pedersen om hvordan de skildrer kjærligheten i sine romaner. Megan Nolan hadde også et foredrag om ett av sine store litterære forbilder, Karl Ove Knausgård.

Vi inviterte den toneangivende britiske kritikeren Leo Robson og kollega Lyndsay Fineran i Cheltenham Literature Festival, til å diskutere hva som rører seg i den britiske samtidslitteraturen, moderert av kritiker og litteraturviter Maria Horvei.

Professor Janne Stigen Drangsholt og livetegner Therese G Eide ga publikum en innføring i britisk litteratur på 45 minutter. Britisk humor, populærmusikk, tippekampen og tennis fikk sine egne dypdykk i løpet av festivalen, og Linda Eides britiske språksjov var spekket med fakta og kuriosa om det britiske språket. Her var Inger Merete Hobbelstad kveldens gjest i samtale om språket i det britiske kongehuset og hos Shakespeare.

Alt i alt lyktes vi i vår ambisjon om at årets britiske fokus ville kaste nytt lys over begge nasjoners kultur og politikk, samfunn og historie, kanon litterære tendenser.

Linda Eide og Sjur Hjeltnes. Foto Øystein Nordås.

Nordiske refleksjoner

Det var som vanlig et sterkt nordisk program på festivalen, som reflekterte noen av de viktigste tendensene i den nordiske samtidslitteraturen. En rekke forfattere har de siste par årene skrevet romaner med utgangspunkt i historiske modeller, og gjennom to programposter fikk publikum møte noen av disse forfatterne: Danske Eva Tind og norske Hilde Susan Jægtnes, som har skrevet om henholdsvis den danske zoologen

Marie Hammer og Alexander Hamilton, en av USAs grunnleggere. Victoria Kielland og svenske Elin Cullhed møttes til samtale om sine litterære modeller: Masse-morderen Belle Gunnes og forfatter Sylvia Plath.

Gjennom flere ulike program ble krig som litterært og biografisk utgangspunkt diskutert og belyst: «Krigens barnebarn» ble et personlig og sterkt møte mellom Mathias Samuelson og Peter Frans Strassegger, som er barnebarn av henholdsvis en motstandsmann og en frontkjemper. «Det litterære Afghanistan» med Simon Stranger og Helga Flatland ble også en engasjerende og aktuell samtale om hvordan Afghanistan som litterært bakteppe har endret seg på de ti årene som har gått mellom Flatlands Afghanistan-trilogi og fjorårets 304 dager av Simon Stranger. Samfunnets normer og klasseforskjeller fikk en interessant inngang i samtalen mellom Maria Navarro Skaranger og danske Eva Tind, som begge har skrevet kritikerroste romaner om å leve alene med barn.

Pandemien fortsetter å prege oss, og har gitt en rekke aktuelle bøker om temaet. Espen Stueland holdt foredrag om Pandemiarkivene, og Linn Stalsberg og Marte Spurkland samtalte rundt sine siste bøker, henholdsvis Etter pandemien og Ut av krisen. I kjølvannet av Metoo stilte vi spørsmål om hvordan den samfunnsomveltende bevegelsen har påvirket måten vi leser – og skriver litteratur. To av våre fremste forfattere, Jan Kjærstad og Vigdis Hjorth, diskuterte noen av de litterære endringene metoo har skapt.

Ellin Anna Labba og Ella Marie Hætta Isaksen. Foto: Aleksandra Wilkus-Wyrwa.

Augustprisvinner Elin Anna Labba møtte norske Ella Marie Hætta Isaksen til samtale med utgangspunkt i sine aktuelle bøker *Herrene satte oss her* og *Derfor må du vite at jeg er same*. Her snakket de om samenes historie og kulturelle undertrykking, situasjonen for unge samer i dag og framtida for den samiske identiteten. Den svenske poeten og psykoanalytikerens UKON møtte Lena Lindgren i en samtale om den kliniske diagnosen *paranoia*, i *algoritmenes tid*. Kristin Auestad Danielsen og Thure Erik Lund snakket på sin side om et annet samfunnsforhold med utgangspunkt i sine respektive litterære skildringer: *Livet som bonde og småbruker*, om *odelsjenter og små typer*, om *kvinnelig seksualitet i bondesamfunnet* og om kulturelle forskjeller mellom bøndene

på Jæren og indre østland. Og fra småbrukerlivet i Norge til fortellinger om Svalbard: Heidi Sævareid og Benedicte Meyer Kroeneberg møttes til samtale om hva de skriver om når de skriver om Svalbard med utgangspunkt i deres to aktuelle Svalbard-romaner. *Klassesamfunnet i Norge og Sverige* ble belyst med utgangspunkt i to bøker om mødre som omdreiningspunkt: Bjørn Hatterud og svenske Fredrik Lundberg samtalte om deres kritikerroste bøker, *Mjøsa rundt med mor* og *Fjärillsvägen*. I samtalen «Mitt nabolag» ble det norske samfunnet sett gjennom to ulike nabolag, henholdsvis Tøyen og Bærum i Bjarte Breiteigs og Nikolaj Frobenius siste romaner.

Rune Christiansen og Carl Frode Tiller snakket med litteraturprofessor Tone Selboe om romanens byggverk, om hvordan skrive frem sine karakterer og perspektiver, med utgangspunkt i deres siste romaner, *Tillers Flukt* og *Christiansens Saken* med den tapte tidens innfall.

Tegneseriedokumentaren er en sjanger i sterk vekst, og på Lillehammer møttes to av de fremste i sjangeren, Steffen Kverneland og Lene Ask, til en samtale rundt liv og tegning og hva tegneserien tilfører dokumentarsjangeren.

Det var med stor glede for både festivalen og publikum at de tradisjonsrike arrangementene, *Banknatta* og *Pub til pub*, kunne arrangeres etter to år med pandemi. Igjen kunne publikum stå tett i tett for å få med seg program spekket med store stjerner og overraskelser. Årets bankdirektør, Abid Raja, loset publikum stødig gjennom

Pub-til-pub med Ragnar Hovland på Haakons. Foto Åge Solheim.

Banknatta med Showcase med studentene fra Limpi, Nordisk slam, forfattersamtaler, humordebatt og jodling! Og DJ Sakprosa aka Morten Strøksnes, for anledningen med britisk musikkprofil, dro folk til dansegulvet til seint på fredagsnatta. Fredrik Høyer, Joelle Taylor og Ragnar Hovland ga publikum en uforglemmelig kveld på Pub til Pub-runden på lørdagen, som Ragnar Hovland lakonisk kommenterte etterpå: «Det var første gong eg har vore nøydd til å ta ekstranummer etter trampeklapp frå salen».

Sterkt helgeprogram

I år satset vi ekstra sterkt på helgeprogrammet med tanke på det lokalet publikummet som fortsatt er på Lillehammer når hovedtyngden av bransjepublikummet har reist fra byen og tilreisende som nettopp har mulighet til å oppleve festivalen når de har fri. Vi hadde godt besøk gjennom hele helgen, noe som viste at helgeprofilen var riktig. Aulestaddagen ble en populær utflukt på lørdagen samtidig som samtalen mellom Abid Raja og Ole Torp trakk fulle hus i sentrum. Lørdagen var for øvrig preget av nordmenns forhold til tippekampen og britiske statsministere, Linda Eides språksjov, et helt nytt foredrag med Harald Eia, pub til pub og en storslått nordisk krimkveld med Anne Holt, Gunnar Staalesen og Jan Guillou, samt de nye krimstjernene Aslak Nore og Gard Sveen. Biskop Kari Veiteberg og Jorunn Veiteberg ga publikum en gjennomgang av bibelen på 200 sider. Lillehammers egen Morten Jostad framførte Narrens sang, som er en hilsen til William Shakespeare og narrene i hans litterære univers. Jostad har selv satt sammen dette narreopptoget og spilte alt selv. Kunstnersamtalen mellom Linn Ullmann og Lotte Konow Lund trakk fulle hus, og vi fikk høre om de tette kongelige forbindelsene mellom Norge og Storbritannia, for å nevne noen av lørdagens populære program, som ble avsluttet med den forrykende konserten Hortensia! Lenge sia! Med Fredrik Høyer og Bendik Baksaas.

Også søndagen ble en populær festivaldag med mye publikum på alle arrangement. I Undsets hage fikk publikum blant annet høre et inspirert foredrag om britiske forfatterhager av Janne Stigen Drangsholt. Tore Skeie holdt foredrag om Hvitekryst og

I Undsets hage. Foto: Egil Sorgendal.

England og Tore Rem om Ibsen og England. Samtalen Edvins og Einars bok tok utgangspunkt i to aktuelle bøker, Snu deg. Edvins bok av Therese Tungen og Einars bok av Katrine Sele, to sterke beretninger om å miste et barn.

Festivalen ble avsluttet med Linda Eide og Sjur Hjeltnes' «Jon Fosse for dummies» for et fullsatt festivaltelt. Avslutningsforestillingen var et sjov med fortellinger, anekdoter og underholdende analyser av Jon Fosse, mannen og diktningen, som engasjerte både «dummies» og viderekomne Fosse-kjennere.

Bjørnsonprisen til Niviaq Korneliussen

Bjørnsonprisen 2022 ble tildelt den grønlandske forfatteren Niviaq Korneliussen for hennes bidrag til å løfte frem et stort samfunnsproblem gjennom skjønnlitteraturen. I Bjørnsons ånd skriver hun tilgjengelig og populært i en realistisk tradisjon som ikke minst når ut til mange unge, og slik løfter hun fram og holder viktige samfunnsspørsmål levende.

Ingen steder er selvmordsstatistikken høyere enn den er i Grønland. Med romanen Blomsterdalen viser Korneliussen frem grønlendernes liv og dype traumer, og hvordan selvmordet blir mange unges løsning på et liv uten framtid.

Niviaq Korneliussen har gitt yngre generasjoner i Grønland en litteratur de kan relatere til egne liv, som ofte bærer preg av en form for hjemløshet i konflikten mellom det postkoloniale Grønland og den moderne danske kulturen. Hennes nåtidsskildringer er et viktig bidrag til utviklingen av den grønlandske litterære tradisjon og unge grønlenderes identitet og fellesskapsfølelse.

Niviaq Korneliussens mottok Bjørnsonprisen på Festivalens åpningsforestilling. Hun hadde følgende kommentar til prisen:

Niviaq Korneliussen mottar Bjørnsonstatuetten. Foto Jørgen Skaug.

«Det er en stor ære at modtage Bjørnsonprisen. Jeg har i en del år siddet helt alene og forsøgt at gøre mit for at skabe en lille forandring i mit samfund, så børn og unge får den hjælp, de fortjener. Jeg har mødt en masse modstand og følt mig magtesløs til tider, og når jeg pludselig bliver anerkendt for mit arbejde, og en masse mennesker står sammen med mig, føler jeg, at det arbejde der står foran os bliver meget mere håndgribeligt og opnåeligt. At blive anerkendt som forfatter og aktivist i et andet land end mit eget forsikrer mig, at jeg godt kan arbejde med det, jeg elsker allermost og på samme tid kan gøre mit bedste for at skabe en lille forandring i mit hjemland. Litteraturen kender ingen grænser, og det er det smukkeste ved det.»

Niviaq Korneliussens forfatterskap ble gjenstand for grundig refleksjon gjennom Bjørnsonsprisens programrekke, som bestod av vinnerens Bjørnsonsforedrag, en litterær samtale med Korneliussen, samt panelsamtaler om henholdsvis postkolonial litteratur og selvmord som samfunnsproblem.

Medieoppmerksomhet rundt årets prisvinner har vært omfattende med egne saker og omtale i både norske, danske og grønlandske medier.

Eksempler på nyproduksjoner under Norsk Litteraturfestival 2022

Åpningsforestillingen

Festivalen ble offisielt åpnet av kulturminister Anette Trettebergstuen, og Bjørnsonprisen ble delt ut til årets vinner, Niviaq Korneliussen, og de to Doblougprisvinnerne Lars Mytting og Victoria Kielland mottok sine priser.

Åpningsforestillingen i Miriam Prestøy Lies regi, ble av mange begeistrede publikummer omtalt som tidenes beste åpningsforestilling. Forestillingen viste frem den sterke britiske tradisjonen med spoken word og performativ poesi med røtter

Niviaq Korneliussen leser under åpningsforestillingen. Foto Jørgen Skaug.

tilbake til punken og frem mot rapp, og med røtter i vår egen muntlige folketradisjon.

Forestillingen var lyssatt av Silje Grimstad og Thea Hjelmeland og Chris Holm hadde laget lydbildet, som knyttet de ulike litterære stemmer sammen til en storarta forestilling som viste frem en vital og potent litteratur, noen ganger i grenselandet mot aksjonisme. Forfattere/musikere på scenen var:

Erlend O. Nødtvedt, UKON (SE), Niviaq Korneliussen (GL), Ella Marie Hætta Isaksen, Mari Midtli, Runar Gudnason, Joelle Taylor (UK), Jeaninne Masika Harryson og Fredrik Høyer.

Skeiv festaften

Vi feiret skeivt kulturår med et storslått program i festivalteltet med Bergens Tidenes kulturredaktør, Jens Kihl som konferansier.

Bjørn Hatterud og Caroline Ugelstad Elnæs samtalte om skeive ikoner og Linda Eide og Kristin Fridtun lanserte «ordbok» for skeive. Bookerprisvinner Douglas Stuart snakket om romanen Unge Mungo, om to unge menns kjærlighetshistorie fra arbeiderklassen i Glasgow. Det var opplesninger ved Joelle Taylor (UK), Caroline Ugelstad Elnæs, og DJ og dragartist Cassie Brødsdike knyttet skeiv festaften sammen med ikoniske låter, som trakk publikum til dansegulvet.

Full fyr i teltet

Norsk litteraturfestival feirer normalt ikke forfatterjubileer, men for Ragnar Hovland gjorde vi et unntak. Siden debuten Alltid fleire dagar i 1979, har han utgitt over 50 bøker i de fleste sjangre, for både voksne og barn. Stadig nye generasjoner lesere lar seg begeistre og fascinere av hans litterære univers og pussige karakterer og har gitt han

Festivalkunstverket på Breiseth. Foto Øystien Nordås.

en helt spesiell posisjon i norsk litteratur. Det ble «Full fyr i teltet» og et sammensatt program i Hovlands ånd med Finn Tokvam som opplagt konferansier. Opplesninger, litterært dypdykk, musikalske stand up, minikonsert med Annlaug Børshem og urpremiere på Hovlands og Tokvams ukulelekoncert, som siden har turnert land og strand.

Festivalkunstner

Da vi bestemte oss for britisk fokus på festivalen, ble det tidlig klart at vi ønsket et visuelt uttrykk som reflekterte det britiske på en moderne og tidsriktig måte. Valget falt på gatekunstner Ener Konings, som ikke bare skulle levere en ferdig bildefil til plakaten

og programheftet, men i ekte street art-ånd faktisk skulle produsere årets motiv som gatekunst i Lillehammer. Dette motivet prydet en av veggene på Breiseths hotell før, under og etter festivalen, og er blitt et kjent motiv i bybildet på Lillehammer.

Kunstneren reflekterer over urbant forfall i sine bilder. Kunsten hans finner skjønnheten i bymiljøets forfall, som gamle plakater, skitt, rust og avskallet maling. Denne bruken av gjenoppdagede og gjenbrukte gjenstander og materialer med utelukkende kvinnelige portretter og en subtil fargebruk viser skjønnheten som finnes i det raskt skiftende og forringende livet på et gatehjørne. Det som skapes, finnes i ødeleggelsen.

Ener Konings deltok også i samtale om sine verk og street art som kunstretning på festivalen.

Festivaltegnerne

Therese G Eide og Jenny Jordal har fått i oppdrag å tegne daglige striper fra festivalen, som ble publisert i sosiale medier.

Vi fikk med dette et annerledes blikk på festivalen, og ny kunnskap om hvordan rapportere i tegneserieform. Publikum fikk også møte de to festivaltegnerne i samtalen «Tegn en festival!».

Kunstnermøte

Med en av årets nykommere på programmet, Kunstnermøtet, ønsket vi å bringe to fremstående kunstnere fra hvert sitt kunstfelt i dialog, for å øke forståelsen for hvordan kunstnere arbeider, og hvordan de bidrar til å utvide sine respektive kunstfelt. Publikum fikk oppleve Linn Ullmann og billedkunstner Lotte Konow Lund, i en sterkt engasjerende og inspirert

Festivalstripe 31. mai av Jenny Jordahl

samtale om deres kunstnerskap og formidlingsglede.

Britpoporkester

På oppdrag fra Norsk litteraturfestival stilte Bjørn Tomren og Ragnar Hovland med fullt britpoporkester i Maihaugssalen og fremførte tolkninger av noen av vår tids største popklassikere fra Storbritannia, fra The Beatles, via punken, til britpopens storhetstid på nittitallet, elegant sydd sammen med tekster av Ragnar Hovland.

Klubb poesi

Vårt nye, daglige poesi-konsept, Klubb poesi, var et populært innslag på festivalen med fast programvert Fredrik Stenhjem Hagen. Her fikk publikum oppleve poesiopplesninger av både debutanter og noen av våre mest anerkjente poeter i uformelle, intime rammer på Felix.

Aulestaddagen

Med nykommeren «Aulestad-dagen» ønsket vi i større grad å ta i bruk Bjørnstjerne Bjørnsons hjem som arena på festivalen. Ved å programmere en serie arrangement i Bjørnstjerne Bjørnsons ånd, ønsket vi å knytte programmet tettere til Bjørnstjernes arv og samtidig vise fram den fabelaktige eiendommen til vårt publikum.

Program:

Aulestadtalet ved Bjørnstjerne-biograf Frode Helmich Pedersen

Aulestadslagsmålet: Ulvedebatten med Thomas Cottis, Høgskolelektor ved Høgskolen Innlandet, naturverner- Therese Rudi, Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk. Frank Rossavik,

Aulestad. Foto Esben Haakenstad.

politisk kommentator i aftenposten, forfatter av boka Ulv? Ulv!

Språkmøtet på Aulestad: Om polariseringen av Norge med Knut Olav Åmås, Lena Lindgren og Yohan Shanmugaratnam.

Prisutdelinger under Norsk Litteraturfestival

- Doblougprisen til Lars Mytting og Victoria Kielland
- Bjørnsonprisen til Niviaq Korneliussen
- Det skjønnlitterære oversetterfonds pris ble delt ut til Tove Bakke
- Uprisen til Alexander Kielland Krag
- Bokhandelens forfatterstipend til Maria Dorothea Schrattenholz, Eirik André Skrede og Svanhild Amdal Telnes.
- Bokhandelens barne- og ungdomsbokstipend til Marianne Gretteberg Engedal.
- Bokhandelens sakprosapris til Yohan Shanmugaratnam

Fagprogrammet

Da debutant Victoria Dalsberget i sommer fikk spørsmål fra BOK365 om hvem i litteraturnorge hun ville gi en blomsterbukett, svarte hun Cathrine Strøm, som sammen med Pedro Carmoa-Alvarez ledet festivalens debutantseminar på Lillehammer:

«Det var en uke fylt med erfaringsutveksling, aktualitet og kunnskap som blir nyttig for et videre skrivelev. Et flott arrangement med flinke og oppbyggende folk!»

Et tydelig signal om betydningen av å komme til Lillehammer og møte andre som har debutert samme år og å ha et av sine første møter med publikum og fagmiljøet de har blitt en del av.

Festivalen arrangerer også et nordisk seminar hvor en håndplukket gruppe yngre, nordiske forfattere blir invitert til å delta på et todagers fagseminar før de har sine publikumsarrangementer på festivalen. Seminaret har en viktig funksjon som arena for å knytte kontakter på tvers av landegrensene, noe vi ofte har erfart får effekter som at forfattere blir invitert til andre festivaler, blir oversatt og publisert i tidsskriftssammenheng etc. I år deltok Patrik Lundberg (SE), Elin Anna Labba (SE), Anne Bitsch (NO), Maria Navarro Skaranger (NO), Elin Cullhed (SE) og seminarvert Birger Emanuelsen. Thomas Korsgaard (DK) måtte dessverre melde avbud i siste liten.

Kritikerseminaret ble også gjennomført i år, med et par britiske og et utvalg norske i programmet. Seminaret gikk over to dager med 40 påmeldte deltakere i tillegg til at mange av festivalpublikum var innom og bidro til fullt hus.

Oversetterforeningen bidro med Oversettertimen som daglig programpost i parken. Disse arrangementene er alltid populære og i år var det særlig møtet medllom Ali Smith og hennes norske oversettere Merete Alfsen som trakk et stort publikum og som mange snakket entusiastisk om i etterkant.

I samarbeid med Oversetterforeningen arrangerte vi samisk oversetterverksted hvor fem oversettere fra ulike samiske språk diskuterte oversettelse av utdrag av Undsets Kristin Lavransdatter mm. Dette ble svært vellykket og bidro til å sette samisk litteratur og litteratur på samisk på agendaen på årets festival.

Vi samarbeidet med Forleggerforeningen om en debatt om gutter og lesing og de stod også bak en debatt om det norske språkets stilling.

Lillehammer Rights

I samarbeid med NORLA arrangerte vi Lillehammer Rights; en ny arena for kjøp og salg av litterære rettigheter, hovedsakelig myntet på norske og internasjonale forleggere og agenter. 45 oversettere og agenter deltok i programmet som strakk seg over tre dager og som inkluderte foredrag om norsk litteratur, festivalopplevelser og tid til B2B-møter.

NORLA hadde invitert 10 oversettere av norske litteratur som fikk møte hverandre og delta på festivalen i sin fulle bredde. En delegasjon bestående av 5 britiske og tyske bokhandlere og en eksklusiv pressegruppe bestående av en britisk og en portugisisk kulturjournalist fikk delta på et skreddersydd program som ga dem en unik opplevelse av Lillehammer, festivalen og et utval norske forfattere.

World Expression Forum - en verdenskongress på Lillehammer

Norge har en unik og privilegert posisjon når det gjelder ytringsfrihet i verden, og det forplikter. Ytringsfrihet er nødvendig for tillit og åpenhet, både mellom mennesker og mellom mennesker og samfunnsinstitusjoner. Ytringsfrihet er en forutsetning for et godt samfunn for alle. Derfor engasjerte vi oss våren 2021 i etableringen av

World Expression Forum på Lillehammer hotell. Foto: MMM.

World Expression Forum, et ideelt AS med mål om å bli det sentrale internasjonale møtestedet for alle som er opptatt av ytringsfrihet.

WEXFO ble stiftet 20. august 2021, og har nå 64 aksjonærer, deriblant Norsk Litteraturfestival. I tillegg er festivalen ved leder Marit Borkenhagen valgt inn i WEXFOs styre, og høsten 2022 ble festivalen også engasjert til å produsere kongressen samt lede enkelte av WEXFOs sideprosjekter.

30. – 31. mai 2022 ble WEXFO 2022 gjennomført på Lillehammer for første gang. Kongressen ble en stor suksess, med over 258 deltakere fra 50 ulike nasjoner og profilerte gjester som Maria Ressa, Agnes Callamard, Lise Klaveness, Helle Thorning Smith, Anniken Huitfeldt, Bodour Al Quasimi, Dmitry Muratov og Irene Kahn. Festivalen la ned mange arbeidstimer i gjennomføringen av kongressen og opplever at den bidrar til viktig utvikling både for Lillehammer som en by med fokus på ytringsfrihet, og for festivalen som internasjonal møteplass.

WEXFO og festivalen har i tillegg samarbeidet om et større sideprosjekt, en pilot kalt Youths Participation in Society (UPiS). Prosjektet er støttet av Sparebankstiftelsen DNB, og har som mål å lære mer om de unges ytringsrom, samt etablere tiltak som gjør at det blir enklere for flere unge å ytre seg. I løpet av våren har vi hatt et pilotprosjekt ute på ungdomstrinnet på Lillehammer, opprettet samarbeid med flere ulike institusjoner, etablert et nettverk med aktører som jobber med unge og ytring samt satt i gang et forskningsprosjekt ledet av Østlandsforskning. Pilotperioden avsluttes ila høsten 2022, men vi har som ambisjon å samtidig starte opp et hovedprosjekt som skal løpe fra 2023-25.

2.2 Pegasus – for barn og unge

Pegasus er Norsk Litteraturfestival's program for barn og unge. Pegasusprogrammet omfatter konkurranser, forestillinger, kurs og verksteder, samt et bredt festivalprogram

Gøy på festival! Foto: Øystein Nordås.

for barnehager, skoler og barnefamilier. Pegasus' hovedfokus er å skape leseglede og legge til rette for gode møter mellom dyktige formidlere og engasjerte barn og unge, samt å kunne presentere et så bredt utvalg av forfattere og uttrykk at alle barn finner en bok som passer for seg i programmet.

De siste årene har vi opplevd en enorm pågang på påmeldingsprogrammet for barnehager og skoleklasser, og har derfor jobbet for å utvide Pegasus slik at alle som ønsker å være med kan få plass. Fra 55 arrangementer i 2018 økte vi til hele 95 arrangementer i 2019, og etter to år med pandemi og plassbegrensninger var vi i år endelig klare for å finne tilbake til nivået vi hadde i 2019, nå med ca. 100 arrangementer for barn og unge.

Programlansering og påmelding

Pegasusprogrammet ble lansert medio februar, og vi var spente på hva to annerledesår hadde gjort med skolenes påmeldingsvilje. Vi var glade for å se at publikum var motivert for å delta på festival, og fikk inn ca. 14 000 påmeldinger til 11 000 plasser. Etter fordeling endte vi med et publikumstall på drøyt 9 300 til påmeldingsprogrammet vårt for skoler og barnehager, som ligger tett opp mot de 9 700 påmeldte vi hadde i toppåret 2019.

Vi opplevde en del tekniske utfordringer i påmeldingsperioden, som førte til at enkelte arrangementer ikke ble synlige på nett før i april/mai. Dette førte til at noen få arrangementer aldri fikk påmeldte publikummere og dessverre måtte avlyses.

Festivaldagene

I mai gjennomførte vi seks dager med festival for barn og unge på Lillehammer. Vi opplevde unormalt mange avlysninger pga. sykdom og publikumsfravall, men endte

Geir Egil Eiksund i samtale med engasjerte barn fra Nordre Ål skole. Foto: Jørgen Skaug.

med 95 forfattere, illustratører og artister i aksjon fordelt på 95 arrangementer. Endelig hadde vi også anledning til å ha internasjonale forfattere på scenen, og blant de største navnene var britiske Jack Meggitt-Phillips og svenske Helena Hedlund. Blant de norske var blant andre Randi Fuglehaug, Anne Gunn Halvorsen, Bjørn F. Rørvik, Siri Pettersen, Maria Parr, Fredrik Høyer, Vigdis Hjorth, Nora Dåsnes, Ole Mathismoen og Ninni Nyhus.

Riktig bok til riktig leser

Vi hadde ulike arrangementsformer under Pegasus-programmet, og både teater, show, konserter, scenesamtaler, verksteder, filmvisninger, foredrag og forfattermøter var representert. Pegasus benytter seg av de fleste av festivalens arenaer, og nesten alle arrangementene under årets festival var fulltegnet. Barnas litteraturpreferanser er like ulike som barna selv, og derfor er vi opptatt av å presentere mange ulike sjangre på festivalen. Lærerne melder elevene på arrangementer de tenker passer for akkurat sin gruppe, og tilbakemeldingene vi får viser at dette fungerer godt for å vekke leseglede hos barna.

De yngste barna er blant våre ivrigste festivalgjengere, og barnehagearrangementene ble tidlig fulltegnet. Barna kunne blant annet delta på forestillingene Alle har en liten dør bak øret og Fest og moro med Albert Åberg, og på litterære arrangementer med blant andre Nora Dåsnes, Hannah Mileman, Mariangela Di Fiore, Gudrun Skretting og Sunniva Krogseth.

Gjennom våren har vi hatt et pilotprosjekt i samarbeid med skolekontoret på Lillehammer og ressursgruppen lærerspesialistene om en leselystkampanje. Sammen utviklet vi tre lesebingoer; en for småtrinnet, en for mellomtrinnet og en for ungdomstrinnet. Prosjektet ble formidlet ut til rektorer og lærere via skolekontoret, og mange klasser kastet seg på. Vi samlet inn til sammen 331 lesebingoer, og vet at flere klasser har deltatt i prosjektet uten å levere inn svarskjema. Skolekontoret er fornøyd med prosjektet og ønsker å gjennomføre en tilsvarende kampanje i hele Lillehammerskolen våren 2023.

Kunstbokverksted med Per Jonas Lindström på Oppland Kunstsenter. Foto: Sanne Løkke

Mellomtrinnet fikk selv være aktive under årets festivaldager med et stort verkstedprogram. Vi hadde besøk av grupper som jobbet med mange ulike uttrykksformer sammen med kunstnere og forfattere. Blant tilbudene var Mel lom rom met med Morten Liene og Atle Håland, Kunstbokverksted med Per Jonas Lindström, kreativt skriveverksted med Jack Meggitt-Phillips, Cyanotypi-verksted med Andrea Grundt Johns og skriveverksted med Ninni Nyhus.

7. trinn på Nordre Ål skole fikk forsøke seg som samtaleledere på scenen gjennom prosjektet Barnebokbad. For første gang valgte vi en illustrert bok som utgangspunkt for prosjektet, og gjennom samtaler knyttet til Hva skjedde egentlig med deg? av Jenny Jordahl har de i vår jobbet med filosofiske spørsmål og lært å snakke sammen om litteratur i klasserommet. Under festivaldagene fikk de møte Jordahl på scenen og selv lede en samtale med forfatteren foran heiende klassekamerater.

Vi hadde også flere grupper elever som fikk prøve seg som introdusører under Pegasus. De gikk opp på scenen foran egen klasse og annet festivalpublikum og hadde forberedt en liten presentasjon av hva publikum hadde å glede seg til. Ved å invitere elever til å introdusere opplever vi at skoleklassene forbereder seg bedre på festivalbesøket, og elevene synes det er en fin opplevelse å snakke fra festivalscenene våre.

For de eldre ungdommene hadde vi også et bredt program med både skjønnlitteratur og sakprosa. Blant annet snakket Vigdis Hjorth, Line Norman Hjorth og et elevpanel om Kristin Lavransdatter, Penelope Lea og Ella Marie Hætta Isaksen om aktivisme og ytringsfrihet, Hilde Hagerup, Elin Persson og Adnan Alkhateeb om å være mindreårig flyktning i et nytt land og Fredrik Høyer og Bendik Baksaas hadde konsert med Hortensia! Lenge sia! til trampeklapp og stående applaus.

Busstransport og program utenfor festivalområdet

Som en gave fra Sparebankstiftelsen har vi de fem siste årene fått disponere en buss med sjåfør som frakter barn og unge til og fra festivalområdet. Busstilbudet ble lyst ut samtidig med påmeldingsprogrammet, og pågangen var stor. Bussen kjørte hele uken med elever til og fra festival, og hentet barn fra blant annet Øyer, Moelv og Gausdal.

Til tross for tilbudet med Kul-turbuss er transport fremdeles en utfordring for mange av barnehagene og skolene i festivalens nedslagsfelt. For enkelte grupper er det helt avgjørende å få plass på Kul turbussen for å kunne delta på Pegasus. Vi har derfor opprettholdt vårt programtilbud utenfor Lillehammer, på Gausdal- og Gjøvik bibliotek. Vi gjennomførte i år tre vellykkede arrangementer i Gausdal og tre på Gjøvik, hvorav de fleste var helt fullbooket.

Vi leter stadig etter nye løsninger for å kunne frakte flere barn- og unge til og fra festival. Vi vet at det er en stor publikumsgruppe som ønsker å være med på festival men som ikke får anledning til det på grunn av transportutfordringer, så dette er en problemstilling vi vil fortsette å løfte.

Familiedag i byen

Vi hadde også i år et stort lørdagsprogram for barnefamilier. Barn i alderen 3-10 er hovedmålgruppen for helgearrangementene, men vi forsøker å programmere så bredt at også eldre søsken kan ha glede av å delta. Vanligvis pleier vi å ha barneprogram både lørdag og søndag i festivaluken, men som et prøveprosjekt forsøkte vi i år å samle alle

helgearrangementene lørdag formiddag. Dette for å kunne gi et godt tilbud på flere arenaer samtidig, og i et format som ligger tett opp mot vårt ordinære festivalprogram.

Lørdag formiddag hadde vi følgende arrangementer i Lillehammer sentrum; Nattsvermerne med Sunniva Krogseth på Bjerkebæk, Cyanotypiverksted med Andrea Grunt Johns på Oppland Kunstsenter, Insektenes hemmeligheter med Anne Sverdrup Thygeson på Lillehammer bibliotek, verksted med bygging av insektshotell på Sigrid Undsets plass i samarbeid med Naturnvernforbundet i Lillehammer, Trollkopi-verksted med Bjørn F. Rørvik på Lillehammer Kunstmuseum, Stinkende og Giftige fakta med Ingelin Røssland på Bjerkebæk, Britisk minifilmfestival med visning av filmene Heksene og Paddington 2 samt formidling fra bøkene bak filmene med Trygve Ramnefjell i samarbeid med Lillefilm, Kulturhjerte konsertforestilling i Maihaugsalen samt formidling av Yutoland, en barnebok om flukt av forfatter Amela Koluder. Til sammen besøkte 366 Pegasus-arrangementene denne formiddagen. (I 2019 var det program både lørdag og søndag med 600 publikummere på lørdagsarrangementet og 2000 på søndagsarrangementet på Maihaugen).

KOMMA – visningsarena for litteratur

Samtidig med festivalen ble også Komma – visningsarena for litteratur, arrangert for femte gang. Vi har inngått en flerårig avtale med Innlandet og Viken fylkeskommune, Kulturtanken og Norsk Forfattersentrum, som eier Komma, og gleder oss til å fortsette å arrangere visningsarenaen på Lillehammer. Målet med Komma er å synliggjøre god litteratur, inspirere produsenter og bidra til bedre spredning, større bredde og mangfold innen DKS og i andre sammenhenger der det er ønske og behov for god formidling av litteratur. Komma strekker seg over to fulle seminardager.

Et programråd valgte ut hvilke produksjoner som ble vist, 13 i alt. I tillegg hadde vi middager, kuraterte arrangementer, samtaler og møteplasser. Påmeldingen til Komma har vært over all forventning i år, med ny publikumsrekord på ca. 80 deltakere. En del

Skuddsikker vest med Adela Cudjoe på Komma Foto: Øystein Nordås

av disse kom til som et resultat av et samarbeid med NBI, der instituttets bachelor- og masterstudenter, 20 i alt, ble invitert til å delta på visningsarenaen.

Tilbakemeldinger fra både samarbeidspartnere og deltakere viser at det er behov for en visningsarena som Komma, og at gjennomføringen i år var vellykket.

Boklek i Innlandet

Boklek er et samarbeid mellom Norsk Litteraturfestival og Innlandet fylkesbibliotek, og er støttet av Eidsiva. Målet med prosjektet er å skape positive litteraturopplevelser for alle skolestartere, og å vise at det er mange veier inn i boka. Boklek startet opp i 2014, og forfattere som Lisa Aisato, Svein Nyhus og Camilla Kuhn har vært Boklekforfattere.

I løpet av mars, april og mai har vi invitert skolestarterne med på Boklek – til å oppdage boka gjennom å lytte, tegne, dikte, fortelle og skape. I 2022 var Bjørn F. Rørvik Boklekforfatter med boka Bukkene bruse begynner på skolen, og reiste rundt til nesten alle folkebibliotekene i Innlandet sammen med formidlerne Marianne Sundal og Kristine Haugland. Tilbakemeldingene fra folkebibliotek og barnehager er som alltid strålende. De er glade og takknemlige for å kunne delta i prosjektet, og mener det gir mye inspirasjon, lek og leselyst til barna. I tillegg til biblioteksbesøket har barnehagene hatt tilgang til en nettside med ressurser, og de har også fått boken Bukkene bruse begynner på skolen til odel og eie som en del av Eidsivas Boklek-bibliotek.

3 - FESTIVALEN I TALL

Festivalen hadde til sammen 278 arrangementer. I disse deltok 398 artister (i tallet inngår både forfattere, debattanter, moderatorer, musikere og andre som hadde en rolle på scenen).

For å realisere en festival av dette formatet er det behov for mange gode medhjelpere. I tillegg til styre og råd, hvorav mange er aktive under festivalen, hadde vi i år 200 frivillige som var i sving sent og tidlig. Årets festival hadde i tillegg 100 samarbeidspartnere som bidro på ulikt vis.

Publikumsoppslutning

Festivalen hadde totalt 26 715 besøkende. 10 317 av disse deltok på aktiviteter for barn og ungdom. I tillegg kommer ca. 3650 skolestartere som deltok på Boklek (2021: 950, 2019: 2900) og som foregår utenom festivaltidspunktet og ikke er regnet inn i besøkstallet).

Festivalen teller alle besøkende på alle arrangementer, også på de som er gratis. Publikum på aktiviteter på åpen gate og på utstillinger er ikke telt med. Besøkende blir telt på alle arrangementene de deltar på.

Alle programposter for barn og unge er gratis. Det er også alle programposter i Søndre park og en del enkeltarrangementer på andre arenaer. Billettinntekter utgjør i år ca. 1 400 000,-, som innebærer at vi er tilbake på det nivået vi var før pandemien.

Her er en oversikt over hvordan publikum fordelte seg i ulike kategorier:

Antall barn og unge som deltok i påmeldingsprogrammet	9173
Antall på barneprogram i helgen	697
Arrangementsbesøk Komma	693
Antall arrangementsbesøk med enkeltbillett	4267
Antall arrangementsbesøk med festivalpass	5180
Antall arrangementsbesøk på gratisarrangement	4583
Antall arrangementsbesøk med gratis billett	2029

Totalt deltok 46 barnehagegrupper og 191 skoleklasser på årets Pegasus-program.

Vi vet fra tidligere at det er krevende for festivalen å få mye forhåndssalg av billetter. I år fikk vi en god start, hvor det så ut til å bli rekordsalg. Frem mot festival jevnet det seg ut på nivå med 2019.

Slik har utviklingen for besøkstall vært de siste 10 årene:

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
24 173	24 360	25 382	25 606	26 703	25 849	30 712	¹	18 415 ²	26 715 ³

Publikumsundersøkelse

Norsk Litteraturfestival gjennomfører hvert år en publikumsundersøkelse i etterkant av festivalen. Undersøkelsen ble i år sendt til alle som registrerte eposten sin når de kjøpte billett. Undersøkelsen tar sikte på å finne ut mer om hvem publikummet vårt er, hvor fornøyde de er og hvordan de har fått kjennskap til festivalen. Undersøkelsen ble sendt ut til 1417 og besvart av 421 personer.

1 I 2020 gjennomførte vi digital festival i samarbeid med NRK i mai, med et publikumstall på ca. 300 000, mens Pegasus ble arrangert i september med 3793 publikummere og Sigrid Undset-dagene i november med 650 besøkende. Pegasus og Sigrid Undset-dagene var fysiske festivaler på Lillehammer.

2 Publikumstallet ble lavere enn normalt på grunn av smittevernregler som krever 1 meters avstand. Summen av fysisk publikum (11 870) og publikum som deltok på strømmede arrangementer (3228) eller lyttet til podkast (3317) er 18 415. I tillegg var det ca. 268 000 som så NRKs festivalsendinger fra litteraturfestivalen.

3 I tillegg kommer digitalt publikum (1266), podkastlyttere av årets episoder (3313) og ca. 60 000 seerne som så NRKs festivalsendinger.

Hvem er festivalens publikum?

Festivalen har en klar kvinnedominans med 77 % kvinner og 23 % menn som har svart på undersøkelsen. I år ser vi at en større andel av vårt publikum kommer fra Lillehammer og Oslo / Viken (henholdsvis 33 % og 32 % per juni). 10 % av de som har svart kommer fra Innlandet utenfor Lillehammer, 20 % fra resten av Norge og 3 % fra utlandet. Tilreisende fra resten av Norge har økt i andel fra i fjor med 4 prosentpoeng, men fortsatt er det et lokalt publikum som har deltatt fysisk, sammen med et tilreisende publikum som i stor grad har bestått av bransjefolk.

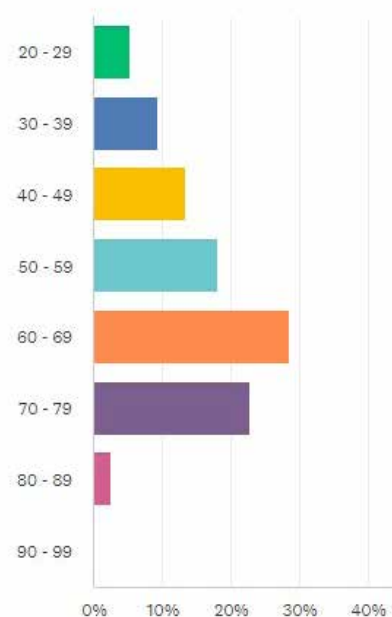
38 % av de som besvarte undersøkelsen oppgir at de bodde hjemme, mens 35 % bodde på hotell. 28 % av publikum syklet eller gikk til festivalen, mens 25 % og 43 % kom med henholdsvis bil eller tog.

Gjennom Pegasus-programmet har festivalen en sterk satsning på barn og unge. Disse utgjør 37 % av publikummet i år. Ellers er festivalpublikummet som kulturpublikum generelt; godt voksne folk. Aldersmessig fordeler det voksne publikummet seg slik i 2022: 5 % er mellom 20 og 29 år, 9 % er mellom 30 og 39 år, 13 % er mellom 40 og 49 år, 18 % mellom 50 og 59, 29 % mellom 60 og 69, mens 23 % er mellom 70 og 79 år.

Vi har hatt en liten økning i andelen av publikummere mellom 20 og 29 år, men aldersgruppen 20 – 40 år er fortsatt dårligst representert.

Mange av dem som oppsøker festivalen er svært aktive: 15 % av de spurte deltok på 1-2 arrangement, 40 % deltok på 3-6 arrangement, 26 % deltok på 7-10 arrangement. Hele 14 % av de som svarte deltok på mer enn 10 arrangementer, og 4 % har svart at de deltok på 17 arrangementer eller flere.

Over 79 % bestemte seg for å dra på festival over en måned før festivaluka, mens 6 % bestemte seg uka før festival.

«Festivalen i år hadde eit imponerende program! Veldig mye interessant. Hald fram i same spor! Den trykte brosjyren med programmet time for time, dag for dag, var svært nyttig i planlegginga av kva ein skulle delta på»

- respondent, publikumsundersøkelsen

28 % deltok på festivalen for første gang i år, mens hele 46 % har deltatt 4 eller flere ganger på festivalen. Når hele 94 % av respondentene svarer at de ønsker å komme tilbake tyder det på høy tilfredshet i publikum.

4 - MARKEDSFØRING OG INFORMASJON

4.1 Frem mot festival

Programslipp

Som tidligere år ble de første navnene sluppet i forbindelse med julekalenderen på Facebook. I løpet av våren slapp vi flere navn, særlig i forbindelse med Lesesirkel-podkasten.

22. februar ble Pegasusprogrammet lansert med innhold i egne kanaler.

Hele programmet ble offentliggjort under et arrangement på Lillehammer bibliotek 5. april. I sammenheng med programslippet ble også vinneren av Bjørnsonprisen annonsert. Dette genererte flere presseoppslag. Litteraturfestival.no hadde på slippdagen 2500 økter (+81,52%⁴) og 2100 unike brukere (+83,13%⁵). Programlanseringen ble ikke strømmet i år.

Lesesirkelen

Også i år hadde vi et lesesirkelpanel som spilte inn fem podkastepisoder i forkant av festivalen. I panelet, som ble ledet av Kunstnerisk rådgiver Marit Eikemo, satt Pedro Carmona-Alvarez, Tone Selboe og Kaja Schjerven Mollerin. Episodene ble sluppet med et par ukers mellomrom helt frem til festival.

Avspillinger pr 31.07:

Ali Smith – Høst	891
Linn Ullmann – Jente 1983	679
Niviaq Korneliussen – Blomsterdalen	499
Natasha Brown – The Assembly	426
Douglas Stuart – Unge Mungo	440

Publiseringen av nye podkastepisoder har ført til at flere også har funnet de gamle episodene våre. Fra 15. mars til 31. juli har det vært over 1500 avspillinger av eldre

4 Sammenlignet med 23. april 2021

5 Sammenlignet med 23. april 2021

podkastepisoder.

Totalt har podkastene hatt 4813 lyttere fra 15. mars til utgangen av juli.

Digital kampanje

Som i 2020 og 2021 hadde vi i perioden frem mot festival en digital kampanje i samarbeid med Kulturmeglerne. Kampanjen var todelt med en engasjementskampanje og en konverteringskampanje, og inneholdt følgende: filmteaser for hele festivalen, små videosnutter med Linda Eide og stillbilder av ulike aktuelle forfattere og festivalstemningsbilder.

Kampanjen ble vist 301 738 ganger for 72 000 unike personer. Frem til konverteringskampanjen begynte, og vi skulle ha folk til å kjøpe billett, var klikkraten veldig god. 3,11 % av alle som ble eksponert for forfattervideoene, klikket, som er ekstremt høyt. Av det kan vi fastslå at mange var interessert i å lese mer om festivalen og å se programmet.

Sosiale medier

I tillegg til den digitale kampanjen har vi aktivt brukt organiske innlegg i forkant av festivalen, blant annet for å løfte frem ulike sider ved programmet. Facebook og Instagram er de klart viktigste plattformene. Et viktig virkemiddel i denne sammenhengen har vært å lage ulike festival-løyper, som har blitt sluppet fra programslipp og opp mot festival.

Trykksaker

Også i år trykte vi miniprogram, i stedet for den omfangsrike programkatalogen festivalen har brukt i mange år. En viktig faktor i vurderingen rundt dette var også festivalens økende fokus på bærekraft, at publikum er mer modent for program på nett og at vi har en god løsning som vi når mange med. Festivalen sparer en del penger på dette som kan brukes til å synliggjøre festivalen på annen måte og det er ikke minst bra med tanke på miljøet. Programmene ble distribuert rundt i landet med bibliotektransporten, og vi trykte i tillegg opp programmer for distribusjon til postkasser i Lillehammer.

Det trykte programmet inneholdt programposter fra både hovedprogrammet og pegasusprogrammet. Lukkede arrangementer var ikke med i trykksaken. Vi forsøkte å bryte opp programtabellene med korte anbefalinger fra programmet med bilder for å gjøre manøvreringen i programmet lettere og mer inspirerende. Det har kommet mange positive tilbakemeldinger på denne løsningen.

Nyhetsbrev

Fra februar til og med mai har det blitt sendt ut fem nyhetsbrev. Åpningsraten spenner fra 54 til 65%, som er veldig gode resultater, og vi har en klikkrate på 8-19,5%. Andelen avmeldinger er også veldig lav, og ligger jevnt på 0,1%. Dette tyder på at folk er interesserte i å se hva vi har å si i nyhetsbrevene, og at de finner innhold i brevene som de ønsker å finne ut mer om. Antallet nyhetsbrev kan og bør derfor økes neste år.

4.2 Under festival

Sosiale medier

Instagram: I forbindelse med festivalen inviterte vi bok-instagrammer @readygoread/ Malin Adriansen til å holde i profilen vår. Hun har vært tilknyttet festivalen både som frivillig, ansatt og publikum i mange år, og kjenner festivalen godt. Underveis i festivalen bidro dette til fin kontinuitet og mye interaktivitet. Hun delte også mye i sine kanaler opp mot festival.

Under festival hadde vi våre egne festivalstriper i sosiale medier, tegnet av Jenny Jordahl og Therese G. Eide. Stripene ble delt i story, i tillegg til et introduksjonsinnlegg om stripene og intervju med tegnerne på nettsiden.

Å ha tyngdepunkt på Instagram under festivalen var et bevisst valg med tanke på at mediet gir bedre rekkevidde blant de som følger siden.

Facebook: Under festivalen ble Facebook-siden i hovedsak brukt til å dele bilder fra dagen før, og å dele nyheter og pressemeldinger.

Antall følgere på ulike kanaler: Tall for 2022 er pr. 1. september.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Facebook	3301	4437	6223	7309	7857	8647	9579	11312	11824
Twitter	2235	2650	2833	3022	3050	-	-	-	-
Instagram	-	900	1517	2490	2878	3428	4076	4815	5410
YouTube					109	145		394	470

Nettsider i tidsrommet 30. mai – 5. juni

Antall unike brukere av nettsidene	15231
Antall unike brukere av digitalt festivalprogram	15231
Antall unike brukere av landingsside for strøm	883
Antall visninger av landingsside for strøm	3623

Strøm

For at det skulle være mulig å følge festivalen selv om man ikke kunne reise til Lillehammer, strømmet vi om lag 30 av festivalarrangementene. For å gjøre terskelen lav, samtidig som vi tok betalt og viste at kultur ikke er gratis, kostet det kun 200 kr for

digitale festivalpass. Vi solgte 134 stk og ga artister og frivillige gratis tilgang.

Siden man må se i 30 sekunder før man blir telt, kan vi regne med at de fleste av disse har valgt å se sendingen. Dermed kan vi anslå at kjøpere av digitalt pass og de som fikk gratis tilgang i snitt så tre sendinger i løpet av festivaldagene. At de ikke så mer kan skyldes at festivalens sammenfalt med vårens første dager med ordentlig fint vær, samt at gjenåpningen lokket folk til å være sosiale.

Da siden med det digitale innholdet ble tatt ned 30. juni viste det totale publikumstallet 1266. Dette er en nedgang fra i fjor, da vi fortsatt var inne i en pandemi, og publikum var mer motivert for å benytte seg av digitale kulturtilbud. Nå ser vi at folk er mer interesserte i få med seg arrangementer fysisk.

Arrangementene som tilhører Bjørnsonrekken og Ushowet var de som hadde flest visninger, noe som henger sammen med at disse var åpent tilgjengelig uten billett.

Det digitale programmet fikk en egen sak i Dagsavisen 29. mai med anbefalte programposter:

«Litteraturen strømmer fra Lillehammer

Pandemien har også noen fine følger: I år strømmes mange av de beste postene på Norsk Litteraturfestival digitalt, så bokinteresserte landet over kan høre et kremlag av forfattere fortelle.»

Gerd Elin Stava Sandve, Dagsavisen

Presse

I forbindelse med årets festival var det 40 journalister og bokbloggere som akkrediterte seg. Alle de største norske mediene var representert.

Årets pressedekning har i hovedsak fokusert på nobelprisvinnerne Gurnah, Ressa og Muratovs besøk, i tillegg til Bjørnsonprisvinneren Niviaq Korneliusen. Festivalen har 381⁶ nyhetsoppslag i norske medier fra 1. desember (da vi begynte å slipe programmet) til 30. juni (da vi stengte tilgangen til det digitale programmet). I Dagbladet fikk nyheten om Gurnahs besøk en artikkel over et helt oppslag.

«Nå gikk denne kvinnen, som i hjemlandet risikerer 103 års fengsel, fritt rundt i Lillehammers gater. Hun har noe Dalai Lama-sk over seg, en mild vennlighet, ydmykhet og styrke som bergtar folk som møter henne. Det var stappfullt på Lillehammer bibliotek og man kunne høre en nål falle da hun ble intervjuet på scenen av Ole Torp», skrev Siss Vik i NRK boks nyhetsbrev som var viet i sin helhet til festivalen, og hun skriver selvsagt om Maria Ressa. Ressa fikk også en egen sak på nrk.no.

6 457 hvis man inkluderer lignende oppslag.

«Denne uken arrangeres Norsk Litteraturfestival på Lillehammer for 28. gang. Festivalen er Nordens største av sitt slag og et viktig samlingspunkt for å formidle litteraturens kraft i seg selv. Men like viktig, det er også en møteplass hvor bokbransje, forfattere og litteraturinteresserte sammen kan debattere og reflektere rundt litteraturens rolle i samfunnet» Cecilie Asker i Aftenposten 4. juni

Rett i forkant av festivalen og underveis fikk også det ukrainske programmet og boikotten fra ukrainske forfattere mye oppmerksomhet. Klassekampen og GD var de som fulgte dette tetttest, men det dukket opp artikler og kommentarer også i Nordlys, Morgenbladet, Aftenposten, Bok365, Vårt Land, NRK, Syn og segn.

NRK lagde sendinger fra Kulturhuset Banken som ble sendt på NRK2 og på nett uken etter festival. TV-sendingene hadde til sammen 60 000 seere pr. 2. september. Den lave oppslutningen sammenlignet med fjoråret henger sammen med dårligere sendetid enn i fjor. I år ble programmet sendt dagtid på NRK2, mot lørdag kveld på NRK1 i fjor. I tillegg hadde NRK radiosendinger fra festivalen.

Folkemøtet for ytringsfrihet, som ble holdt på Stortorget, ble også strømmet av GD og gjort tilgjengelig for avisens abonnenter.

5 - ØKONOMI

Det faglige, praktiske og økonomiske samarbeidet med kulturinstitusjoner og organisasjoner er en forutsetning for en så omfattende festival med et så moderat budsjett.

Vi er svært godt fornøyd med å være tilbake på en billettomsætning på nivå med 2019, siste normalår før pandemien. 1 400' i 2019).

Totale inntekter for 2022 ser ut til å bli ca 13 000 000,-. Inntektene fordeler seg slik (i hele tusen):

I hele tusen	2019	2020	2021	2022
Offentlige tilskudd	6252 000 (58 %)	7244 000, hvorav 1033 i billett- kompensasjon (75 %)	6625000 (64 %)	Ca 7150000 (54 %)
Andre tilskudd/				
Sponsormidler	3269 (30 %)	2344 (24,5 %)	2769000 (26 %)	Ca 3348000 (23 %)
Egeninntekter	1271 (12 %)	40 (0,5 %)	1084000 (10 %)	Ca 3075000 (23 %)
Totalt	10700	9628	10488000	Ca 13570000

Ringvirkninger og glede over at festivalen var tilbake på Lillehammer

Festivalen betyr mye for Lillehammer og det lokale næringslivet. Med Norsk Litteraturfestival tilbake på tilnærmet 2019-nivå merket hoteller, butikker og serveringssteder godt at det var festival i byen. De vel 900 hotelldøgnene festivalen stod for i år, samt alle hotellrom samarbeidspartnere og publikum bestiller direkte ble tatt imot med åpne armer. Og som vanlig hadde blant annet Søndre park en fabelaktig uke mens det var festival.

Våre faste leverandører av scener og teknikk fikk en travel uke, med 280 fysiske arrangementer, 30 digitale og parallelle oppdrag på WEXFO.

6 - SAMARBEID OG NETTVERK

6.1 Sponsorer og samarbeidspartnere

I tillegg til den offentlige finansieringen er festivalen avhengig av private sponsorer og støttespillerne. Prosjektmidler fra fond og legater, som Fritt Ord og Bergesenstiftelsen er en viktig del av festivalens finansiering og noe festivalen i kraft av sitt program oppnår på relativt forutsigbart grunnlag. De siste årene har vi lyktes med prosjektsøknader også til andre gaveutdelende stiftelser. Sparebankstiftelsen har bidratt med gaver til helårsprogram og til utvidelse av Pegasus. Vi har også fått gaver fra Sparebank 1 Gudbrandsdal og Jostein Gaarder.

Hovedsponsor for Pegasus er Eidsiva. Eidsiva støtter i tillegg festivalens arbeid med Boklek, og er medarrangør i skrivekonkurransen for ungdomstrinnet.

Gitt økte ressurser har Norsk Litteraturfestival gode mulighet for å utvikle festivalen både når det gjelder kvalitet og størrelse. Både for å sikre festivalen mot fremtidige kutt i offentlig eller privat finansiering og for å kunne utvikle festivalen videre jobber administrasjon og styre for å finne én eller flere nye hovedsponsorer, samt nye, mindre støttespillere.

Hovedsamarbeidspartnere i 2022

Eidsiva, Sparebankstiftelsen, Fritt Ord, Bergesenstiftelsen, Gunnar Bjerkes kulturfond, British Council, Nordisk kulturfond, NFFO, NRK, Aschehoug, Dagbladet, Høgskolen i Innlandet, Lillehammer museum, Nansenskolen, og Lillehammer UNESCO-litteraturby.

Offentlige bidragsyttere i 2022

Kulturrådet, Innlandet fylkeskommune, Lillehammer kommune, Regionrådet.

Øvrige samarbeidspartnere og støttespillere

Barnebokkritikk, Bibliotekforeningen Innlandet, Bokhandlerforeningen, Bokklubben, Bok-makaren, Cappelen Damm, Cheltenham Literature Festival, Danish Arts Foundation, Den norske Dobloug-komiteen, Den norske ambassaden i London, Den norske ambassaden i Lisboa, Den Norske Forleggerforening, Den norske Forfatterforening, Det Norske Samlaget, Ena Forlag, EUs litteraturpris, Flamme forlag, Fontini, Foreninga samiske forfattere, Foreningen !les, Forlaget Oktober, Galleri Zink, Gyldendal Norsk Forlag, Høgskolen i Innlandet, Innlandet Fylkesbibliotek, Jostein Gaarder, Kagge forlag, Klassekampen, Kolon forlag, Kulturdepartementet, Kulturhjerter, Kulturrådet SE, Kulturtanken, Leser søker bok, Lillefilm, Lillehammer bibliotek og litteraturhus, Lillehammer kino, Lillehammer Rotary, Lillehammer sentrum og drift, Lillehammer UNESCO-Litteraturby, Nansenskolen, Nettverk for norske litteraturfestivaler, Norli Bokhandel, Norsk barnebokinstitutt, Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere, Norsk Bibliotekforening, Norsk Forfattersentrum, Norsk PEN, NORLA, Norsk Kritikerlag, Norsk Oversetterforening, Oppland Kunstsenter/Bokmessen Bastard, Regionrådet for Lillehammer-regionen, Sigrid Undset-selskapet, Svenska Akademien, Tekna, The British Embassy in Oslo, The Irish Embassy in Oslo, Tiden Norsk Forlag, Vigmostad & Bjørke, Viken fylkeskommune, Visit Lillehammer, World Expression Forum

6.2 Nettverkssamarbeid

Nettverk for norske litteraturfestivaler

Norsk Litteraturfestival har det administrative ansvaret for nettverket Nettverk for norske litteraturfestivaler - NLF og inviterer alle de norske litteraturfestivalene til et årlig møte på Lillehammer under festivalen, samt et eller flere nettverksmøter ellers i året. Forumet har koordinering, kompetanseutveksling, samt profesjonalisering av litteraturfestivalfeltet som mål. I 2022 har nettverket vært samlet 3 ganger:

Mars: Digitalt nettverksmøte om det utfordrende bortfallet av gaveforsterkningsordningen, som har vært en viktig del av finansieringen til flere litteraturfestivaler. På møtet diskuterte vi innspill til en ny og mer rettferdig ordning, som er annonsert av regjeringen, og nettverkets innspill ble overlevert til Kulturdepartementet i et møte i april.

Mai: Fysisk nettverksmøte på Lillehammer med tema «Metoo på festival». Nettverket ble presentert for de nye etiske retningslinjene som er jobbet frem i bokbransjen og diskuterte saken i et festivalperspektiv.

August: Nettverksmøte i forbindelse med God Natt Oslo med publikumsutvikling, «Hvordan nå de unge» på agendaen, samt informasjon fra Kulturrådet om den nye litteraturformidlingsordningen.

NF – Norske festivaler

Festivalen er medlem i interesseforeningen Norske festivaler, som er den eneste sjangerovergripende foreningen som samler festivaler i Norge, og tilbyr kurs og veiledning med mål om å profesjonalisere festival-Norge.

Internasjonalt festivalnettverk

Festivalen inngår i internasjonale litteraturfestivalnettverk og har gjennom det siste året særlig hatt nytte av kontakten med Cheltenham Literature Festival. Vi har gjensidig besøkt hverandres festivaler og utviklet et samarbeid som blant annet er støttet av British Council og som bidro til å bringe britiske forfattere til Lillehammer (våren 2022) og norske til Cheltenham (høsten 2022).

Lillehammer UNESCO-litteraturby

Norsk Litteraturfestival inngår, sammen med Lillehammer kommune, Innlandet fylkeskommune, HINN, Nansenskolen og Lillehammer museum, i styringsgruppa for Lillehammer UNESCO-litteraturby. Gjennom prosjektet har festivalen tilgang til nettverket av litteraturbyer og har kontakt med aktører i nettverket når det er relevant.

7 - PÅ VEI MOT EN GRØNNERE FESTIVAL

Norsk Litteraturfestival har som mål å leve opp til FNs bærekraftsmål. Også i 2022 opprettholdt festivalen status som miljøgodkjent arrangement som vi fikk tildelt for første gang i 2021.

I den forbindelse har vi jobbet med å forbedre oss på en rekke punkter.

Matsvinnprosjekt og frivilligcafe

Vi fortsatte i år vårt viktige matsvinnprosjekt. Vi hadde i år avtale med KIWI, Lillehammer bakeri og Mesna mat som ga oss deres overflødige mat og ferskvarer. Maten ble hentet om morgenen på El-sykkel, og så sortert hva som kunne fungere som mat. Dagens retter ble komponert ut fra tilgjengelige råvarer og det ble tatt hensyn til allergier, hallal og vegetarianere. Det ble kjøpt inn noen få basisvarer, men hovedsakelig ble måltidene på frivilligkafeen laget av overskuddsmat. Innsamlet mat som ikke kunne nyttegjøres ble sortert bort til dyrefôr og på den måten hadde festivalen lite matavfall og bidro til at butikkene vi samarbeidet med kastet mindre enn de ellers ville gjort. Maten ble servert på Kulturhuset Banken hvor Lillehammer frivilligsentral drev

festivalens frivilligkafé fra mandag til lørdag.

Den var åpen for alle festivalens frivillige med ett daglig varmt måltid i tillegg til kaffe og te hele uken under festivaldagene. Også i år gikk alt biologisk avfall til dyrefor. Rapporten fra lillehammer frivilligsentral viser at vi til sammen fikk 73 kilo overskuddsmat hvorav 23 kilo gikk til dyrefor.

Vi må fortsette å jobbe for en riktig løsning og begrense matsvinn ettersom klimagevinsten er viktig for festivalen.

På festivalens arena på Stortorget, hadde vi også en egen kildesortering foran festivalteltet som vi bestilte fra Glør.

Transport

Ettersom pandemien var over, var det godt for mange å endelig kunne reise for å samles igjen. Festivalen var likevel opptatt av å tenke bærekraftig, og oppfordret til kollektivtrafikk og tog i stedet for fly hvor det var mulig. Det må også nevnes at festivalartist Linda Eide for andre år på rad på forbilledlig vis reiste hele veien fra Vestlandet til Lillehammer på sykkel! Vi benyttet elsykler med lasteplan til lokaltransport under festivalen.

Innkjøp

T-skjorter: Alle frivillige fra tidligere år ble oppfordret til å ta med sine t-skjorter fra året i forveien.

Festivalen hadde dermed ikke behov for å kjøpe inn store mengder nye t-skjorter. Etter festivalen fikk frivillige tilbudet om enten å levere inn t-skjortene som vi da sendte til rens, eller de kunne oppbevare sin igjen til neste år. Også en del Pegasus t-skjorter ble sendt til rens.

Målet vårt er at gjenbruk og det sirkulære kretsløpet skal implementeres i en større del av festivaldriften.

Papir

Programkatalogen ble trykket i et mindre format enn tidligere, noe som sparte mye papir og kostnader. Vi oppfordret også publikum til å benytte seg av det digitale programmet vårt.

Dekoren både på festivalen og åpningsfesten var gjenbruk. Til åpningsforestillingen fikk vi brukt dekor fra Norli bohandel, og lånte både dekor og møbler fra banken, fra Hvelvet, Kinoen og biblioteket.

Klima og sosial bærekraft på agendaen

Også innholdsmessig er festivalen opptatt av å løfte og debattere aktuelle samfunnsspørsmål knyttet til klima og inkludering/sosial bærekraft. Gjennom årets

program har vi bidratt til å spre kunnskap og styrket den offentlige debatt. Vi har også vært opptatt av å inkludere unge stemmer og gi dem en scene i vårt program. Vi har for eksempel hatt Penelope Lea som er en norsk klimaaktivist som ble den nest yngste ambassadøren for UNICEF i en alder av 15 år som deltok aktivt i flere programposter hos oss.

8 - FRIVILLIGE

Festivalen har i år hatt 246 frivillige som gir av sin tid for at vi skal kunne gjennomføre festival. Spesielt i år med sykemeldinger i staben like før festivalen og ingen frivilligkoordinator, var festivalen særlig avhengig av erfarne frivillige. Festivalen opplevde stor raushet og positivitet og fikk uvurderlig hjelp fra de frivillige.

I år igjen hadde vi en del klager på festivalstyringsverktøy av de frivillige:

- Tekniske hindringer i nytt festivalstyringsverktøy som førte til at vi ikke fikk kontakt med alle som meldte seg (for eksempel at eposter havnet i søppelpost)
- Det viste seg også å være en funksjonsknapp i systemet som måtte aktiveres for at utsendelser av e-post skulle nå fram fra administrasjonen som løste seg litt sent opp mot festivalstart.

Frivillige i sving. Foto: Øystein Nordås

- En del gruppeledere valgte derfor i stedet å opprette sine egne systemer for å fordele gruppearbeidene noe som da gjorde det vanskelig for administrasjonen å få oversikt over alle vaktlister.

I år hadde Bjørn de første møtene med gruppelederne, mens Linda overtok nærmere mot festivalen. Ettersom de fleste gruppelederne var erfarne i festivalarbeidet, var de stort sett selvgående. Det ble likevel svært positivt mottatt at vi innfridde ønsket fra 2021 om å ha teknisk gjennomgang av billettsalg på gruppemøte tett opp mot festivalen.

At vi også fikk inn Kristoffer Fagernes som hjelp i administrasjonen under festivalen, viste seg også å være en svært bra teknisk støtte for frivillige som ble usikre under arbeidet.

Frivilliggoder

I år fikk alle frivillige mulighet til å hente ut billett til alle programpostene de ønsket ved bruk av promokoden som ble distribuert noen dager før festivalstart. Alle frivillige hadde under hele festivalen tilgang til frivilligkafeen, mens gruppelederne også fikk matbonger til bruk hos kafeene og restaurantene festivalen har inngått avtale med. Frivilligkortet ga også goder som gratis inngang på museer og rabatt på kafeer under festivalen, samt rabatt hele året hos Norli bokhandel, Galleri Zink osv.

Gruppelederne ble takket av med en stor fest i etterkant av avslutningsforestillingen med Linda Eide i teltet. Det ble servert tapasbuffet, fri drikke, blomster og gaver til de frivillige. Det ble god stemning og vi fikk mange tilbakemeldinger om at festivalen har vært svært raus mot de frivillige i år.

Til høsten/vinteren ønsker vi å kunne invitere alle som har bidratt som frivillige i 2022 til en sosial samling/ førjulsfest med mat, drikke, underholdning og sosialt samvær.

Den høye snittalderen (60+) på frivilligstaben er en bekymring med tanke på festivalavvikling i årene som kommer. Nøkkelpersoner som har vært gruppeledere i mange år har begynt å melde fra at de kommer til å gi seg på grunn av høy alder. Disse sitter på en verdifull kunnskap og erfaring som det er fare for at forsvinner om mange slutter samtidig. Det er derfor essensielt at kunnskapen deres blir brakt videre og at vi får rekruttert inn nye og yngre frivillige som kan ta over. Frem mot neste festival vil vi jobbe aktivt med å rekruttere flere yngre frivillige.

Frivillige 2022:

Festivalkontoret v/Turid Thomassen

Gruppe 1: Biblioteket/kinoen v/Camilla Skrefsrud

Gruppe2: festivaltetet v/Astrid Halså

Gruppe 3: Brenneriet/dansesenteret v/Bente Bogren

Gruppe 4: Kulturhuset Banken v/Jane Finberget

Gruppe 5: Kinoen/Plan B v/Helen Normann

Gruppe 6: Maihaugen/Bjerkebæk/Aulestad v/Reidun Grefsrud

Gruppe 7: Parken/kirka v/Gro Vasbotten

Gruppe 8: Verdensteatret v/Marit Elsvås

Gruppe 9: Felix/Zink v/Lene Espelund

Frivilligkafe v/Ingrid Bøhle og Kirsten Khallelid (Lillehammer frivilligsentral)

Olsen-banden v/Inge Aarhus

Transport v/Inger Norby

Foto v/Øystein Nordås

Synlighet og dekor v/ Eli Sophie Granum

Marked v/Astrid Marie Grue

Marked Oslo v/Kjell Hole

9 - UTFORDRINGER

Årets største utfordring har vært høyt sykefravær i administrasjonen som har gjort at vi har kommet bakpå med oppgaver og måtte hente inn vikarer tett opp mot festival, som avhjalp situasjonen, men som fikk en krevende jobb i og med at de måtte kaste seg inn i det og lære mens de løste oppgavene. Dette førte uunngåelig til flere feil og at samarbeidspartnere og forfattere til tider opplevde at det var vanskelig å komme i kontakt med oss og få svar på spørsmål ol.

Festivalen har tatt på seg nye oppgaver, blant annet med å produsere WEXFO og vi opplevde at arbeidsbelastningen ble vesentlig høyere enn det som var intensjonen. I kombinasjon med sykemeldinger var dette krevende.

10 - OPPSUMMERING

Vi er utrolig fornøyde med at Norsk Litteraturfestival kom tilbake på tilnærmet 2019-nivå i år og at programmet og festivalen ble så høyt verdsatt av så vel publikum, som forfattere og samarbeidspartnere.

Samarbeidet med WEXFO har også vært spennende og gitt festivalen nye muligheter som vi ser fram til å utvikle i årene som kommer.

Innen neste festival skal vi ha en gjennomgang av og tilpasse festivalens administrative ressurser, systemer og rutiner en festival som er i vekst og som har tatt på seg nye oppgaver.

VELKOMMEN TIL FESTIVAL

22. - 28. mai 2023